

حقوق قراردادهای نوین

دکتر آزاد فلاحی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سقز

www.ketab.ir

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: فلاحی، آزاد،
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق قراردادهای مجید / آزاد فلاحی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۴ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۷۵۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه:ص. ۲۶۴-۲۵۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: قراردادها — ایران Contracts -- Iran
رده بندی کنگره	: KMH858
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۶۷۴۱۱
اطلاعات رکورد	: فیبا
کتابشناسی	

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
 موارد تخلف را به دفتر مرکزی مجید گزارش فرمایید.

دفتر مرکزی مجید:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای زاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۱ - ۶۶۴۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای زاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdpub.ir

E- mail: info@majdpub.ir

صفحه رسمی انتشارات مجید در اینستاگرام: [majdlaw](https://www.instagram.com/majdlaw)

کانال رسمی انتشارات مجید در تلگرام: [@majdlaw](https://www.t.me/majdlaw)

حقوق قراردادهای نوین

دکتر آزاد فلاحی	تألیف:
انتشارات مجید	ناشر:
۱۴۰۱	چاپ نخست:
۵۰۰ نسخه	تعداد:
ISBN: 978 - 622- 225- 754- 5	شابک:
۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۲۵ - ۷۵۴ - ۵	

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

فهرست مطالب

۱۳	.....	مقدمه
۱۷	.....	فصل نخست: کلیات
۱۹	.....	مبحث نخست: مفاهیم
۱۹	.....	بند نخست: عقد
۱۹	.....	الف) تعریف قرارداد
۲۲	.....	ب) تفاوت عقد و قرارداد
۲۴	.....	بند دوم: تعریف اراده و مراحل تکوین آن
۲۴	.....	الف) تعریف اراده
۲۶	.....	ب) مراحل تکوین اراده
۲۹	.....	بند سوم: اراده و اختیار
۳۰	.....	مبحث دوم: حاکمیت اراده در حقوق ایران
۳۳	.....	مبحث سوم: قلمرو ماده ۱۰ قانون مدنی
۳۷	.....	مبحث چهارم: استثنائات اصل حاکمیت اراده
۳۸	.....	بند نخست: عوامل محدودکننده اراده
۳۸	.....	الف) قانون امری
۴۴	.....	ب) نظم عمومی
۴۶	.....	ج) اخلاق حسنه
۵۳	.....	فصل دوم: قرارداد اجاره به شرط تملیک
۵۴	.....	مبحث نخست: مفهوم و ماهیت شناسی
۵۸	.....	مبحث دوم: مقایسه با مفاهیم نزدیک و مشابه
۵۸	.....	بند نخست: عقد اجاره و عقد اجاره به شرط تملیک
۶۰	.....	بند دوم: بیع اقساطی و عقد اجاره به شرط تملیک
۶۱	.....	بند سوم: عقد رهن و عقد اجاره به شرط تملیک
۶۲	.....	بند چهارم: بیع معلق و عقد اجاره به شرط تملیک
۶۳	.....	بند پنجم: بیع خیاری و عقد اجاره به شرط تملیک
۶۳	.....	بند ششم: عقد قرض و عقد اجاره به شرط تملیک
۶۴	.....	مبحث سوم: سابقه تاریخی اجاره به شرط تملیک
۶۴	.....	بند نخست: در حقوق تطبیقی (در حقوق انگلستان و آمریکا)
۶۶	.....	بند دوم: در حقوق ایران

۶۷.....	مبحث چهارم: انواع قراردادهای اجاره به شرط تملیک
۷۱.....	مبحث پنجم: اوصاف قراردادهای اجاره به شرط تملیک
۷۱.....	بند نخست: اوصاف مختص عقد اجاره
۷۵.....	بند دوم: ویژگی‌های مختص عقد اجاره به شرط تملیک
۷۸.....	بند سوم: شرط ضمن عقد
۸۱.....	فصل سوم: قراردادهای مالکیت زمانی
۸۲.....	مبحث نخست: مفهوم شناسی و سیرتاریخی
۸۲.....	بند نخست: مفهوم شناسی
۸۴.....	بند دوم: سیرتاریخی
۸۴.....	الف) در حقوق تطبیقی
۸۶.....	ب) در حقوق ایران
۸۷.....	مبحث دوم: مقایسه با مفاهیم نزدیک و مشابه
۸۷.....	بند نخست: عقد قرض و مالکیت زمانی
۸۷.....	بند دوم: عقد معاوضه و مالکیت زمانی
۸۸.....	بند سوم: عقد بیع و مالکیت زمانی
۹۰.....	بند چهارم: بیع موقت و مالکیت زمانی
۹۲.....	بند پنجم: عقد اجاره و مالکیت زمانی
۹۳.....	بند ششم: عقد صلح و مالکیت زمانی
۹۴.....	الف) مفهوم شناسی عقد صلح
۹۶.....	ب) تفاوت عقد صلح و مالکیت زمانی
۹۷.....	بند هفتم: حق انتفاع و مالکیت زمانی
۹۷.....	الف) کلیات حق انتفاع
۹۸.....	ب) شباهت مالکیت زمانی با حق انتفاع
۹۸.....	ج) تفاوت‌های مالکیت زمانی با حق انتفاع
۹۹.....	مبحث سوم: انواع قراردادهای مالکیت زمانی
۱۰۰.....	بند نخست: مالکیت زمانی، بر مبنای حق ایجاد شده برای خریدار
۱۰۱.....	بند دوم: مالکیت زمانی بر مبنای محل اقامتگاه
۱۰۲.....	بند سوم: مالکیت زمانی بر مبنای زمان استفاده
۱۰۴.....	مبحث چهارم: اوصاف قراردادهای مالکیت زمانی
۱۰۴.....	بند نخست: قرارداد مالکیت زمانی عقدی است لازم
۱۰۴.....	بند دوم: عقدی است معوض
۱۰۴.....	بند سوم: عقدی است تملیکی و دائمی

بند چهارم: سایر اوصاف قرارداد مالکیت زمانی.....	۱۰۵
الف) مبيع عين معين است.....	۱۰۵
ب) قدرت بر تسليم.....	۱۰۵
ج) عقدي مشروط است.....	۱۰۵
د) مقررات غيرآمره در عقد مذکور.....	۱۰۶
ه) يد مالکانه.....	۱۰۶
فصل چهارم: قراردادهای جوينت ونچر.....	
مبحث نخست: مفهوم شناسی و سير تاريخی.....	۱۰۸
بند نخست: مفهوم شناسی.....	۱۰۸
الف) در لغت.....	۱۰۸
ب) در اصطلاح.....	۱۰۹
ج) در حقوق ايران.....	۱۱۲
بند دوم: سير تاريخی.....	۱۱۳
الف) در جهان.....	۱۱۳
ب) بررسی تطبیقی در چند نظام حقوقی.....	۱۱۷
مبحث دوم: مقایسه با مفاهيم نزدیک و مشابه.....	۱۲۱
بند نخست: عقد شرکت.....	۱۲۲
بند دوم: مضاربه.....	۱۲۴
بند سوم: مزارعه و مساقات.....	۱۲۴
بند چهارم: حق العمل کاری.....	۱۲۵
بند پنجم: قائم مقام تجارتي و سایر نمایندگان تجاری.....	۱۲۵
بند ششم: شرکت های تجارتي.....	۱۲۶
مبحث سوم: انواع قراردادهای مشارکت مدنی.....	۱۲۷
مبحث چهارم: قرارداد جوينت ونچر و مفاد آن.....	۱۳۲
بند نخست: مفاد قرارداد.....	۱۳۲
الف) نوع فعالیت.....	۱۳۲
ب) میزان و نحوه سرمایه گذاری.....	۱۳۳
ج) کنترل و مدیریت.....	۱۳۴
د) منع رقابت.....	۱۳۶
ه) حق تقدم در نقل و انتقال سهم.....	۱۳۸
و) خاتمه.....	۱۳۹
بند دوم: قراردادهای جانبی.....	۱۴۲

۱۴۵	..... فصل پنجم: قراردادهای فرانسیز
۱۴۷	..... مبحث نخست: مفهوم شناسی و سیرتاریخی
۱۴۷	..... بند نخست: مفهوم شناسی
۱۵۱	..... بند دوم: ماهیت حقوقی قرارداد فرانسیز
۱۵۵	..... بند سوم: سیرتاریخی
۱۵۶	..... مبحث دوم: مقایسه با مفاهیم نزدیک و مشابه
۱۵۶	..... بند نخست: قرارداد مجوز بهره برداری (لیسانس)
۱۵۶	..... الف) مقایسه از حیث ماهیت
۱۵۸	..... ب) مقایسه از حیث آثار
۱۵۹	..... بند دوم: قرارداد توزیع
۱۶۱	..... بند سوم: نمایندگی تجاری
۱۶۲	..... مبحث سوم: احکام و انواع قراردادهای فرانسیز
۱۶۲	..... بند نخست: احکام فرانسیز
۱۶۲	..... الف) شخصی بودن قرارداد فرانسیز
۱۶۳	..... ب) استقلال طرفین
۱۶۴	..... ج) نظارت در فرانسیز
۱۶۶	..... د) همکاری
۱۶۷	..... بند دوم: انواع فرانسیز
۱۶۷	..... الف) فرانسیز از حیث روش‌های واگذاری و اجرای قرارداد
۱۶۹	..... ب) تقسیم بندی براساس ماهیت تجارت فرانسیز
۱۷۲	..... ج) تقسیم بندی بر اساس صور انعقاد فرانسیز
۱۷۳	..... مبحث چهارم: موسسات مرتبط با فرانسیز و مقررات تاثیر گذار
۱۷۳	..... بند نخست: موسسات
۱۷۴	..... الف) فدراسیون اروپایی فرانسیز
۱۷۴	..... ب) انجمن بین‌المللی فرانسیز
۱۷۵	..... ج) شورای جهانی فرانسیز
۱۷۵	..... د) کنفدراسیون آسیا و اقیانوسیه فرانسیز
۱۷۶	..... ه) موسسه بین‌المللی یکسان سازی حقوق خصوصی
۱۷۶	..... و) سازمان جهانی مالکیت فکری
۱۷۷	..... بند دوم: مقررات تاثیر گذار بر فرانسیز
۱۷۷	..... الف) قوانین نمونه موسسه بین‌المللی یکسان سازی حقوق خصوصی
۱۷۸	..... ب) کد اخلاقی اروپایی فرانسیز

ج) آیین نامه‌های معافیت دسته جمعی کمیسیون اروپا.....	۱۷۹
د) اصول اروپایی حقوق قراردادها در مورد نمایندگی تجاری، فرانشیز و توزیع کالا.....	۱۷۹
ه) راهنمای قرارداد فرانشیز.....	۱۸۰
فصل ششم: قراردادهای ليسانس	۱۸۱
مبحث نخست: مفهوم شناسی و ماهیت حقوقی.....	۱۸۲
بند نخست: مفهوم شناسی.....	۱۸۲
بند دوم: ماهیت شناسی.....	۱۸۳
مبحث دوم: قلمرو و محدودیت‌های عقد ليسانس.....	۱۸۶
بند نخست: محدودیت زمانی.....	۱۸۶
بند دوم: محدودیت سرزمینی.....	۱۸۷
بند سوم: محدودیت ليسانس برای مؤسسه یا شخص معین.....	۱۸۸
بند چهارم: محدودیت راجع به حوزه ی استفاده.....	۱۸۸
بند پنجم: سایر محدودیت ها.....	۱۸۹
مبحث سوم: انواع قراردادهای ليسانس.....	۱۹۱
بند نخست: ليسانس غیر انحصاری.....	۱۹۱
بند دوم: ليسانس انحصاری.....	۱۹۱
بند سوم: ليسانس منفرد.....	۱۹۲
بند چهارم: ليسانس ارادی.....	۱۹۲
بند پنجم: ليسانس غیر ارادی.....	۱۹۳
مبحث چهارم: آثار قرارداد ليسانس.....	۱۹۳
بند نخست: تعهدات ليسانس دهنده.....	۱۹۴
الف) تعهد به تسلیم.....	۱۹۴
ب) تعهد تضمین.....	۱۹۸
بند دوم: تعهدات ليسانس گیرنده.....	۲۰۱
الف) تعهد به بهره برداری.....	۲۰۱
ب) پرداخت رويالتي (هزینه).....	۲۰۳
ج) تعهد به عدم رقابت.....	۲۰۴
د) شرط تهیه مواد از ليسانس دهنده.....	۲۰۵
ه) تعهد به رازداری.....	۲۰۵
فصل هفتم: قرارداد ساخت، بهره برداری و انتقال (واگذاری)	۲۰۷
مبحث نخست: مفهوم شناسی و سیر تاریخی.....	۲۰۸

- بند نخست: مفهوم شناسی ۲۰۸
- الف) از منظر قوانین کشورها ۲۰۸
- ب) از منظر دکترین ۲۱۰
- بند دوم: سیر تاریخی ۲۱۴
- الف) سیرتاریخی معاهدات سرمایه گذاری ۲۱۴
- ب) سیرتاریخی توسعه زیرساخت ها ۲۱۵
- ج) سیرتاریخی قرارداد (BOT) ۲۱۶
- مبحث دوم: مقایسه با مفاهیم نزدیک و مشابه ۲۱۸
- بند نخست: مقایسه قرارداد B.O.T با قراردادهای مشابه ۲۱۸
- الف) قراردادهای وام بلندمدت ۲۱۸
- ب) قراردادهای EPC ۲۱۹
- ج) جوینت ونچر (Joint Ventuer) ۲۲۰
- ج) مشارکت مدنی ۲۲۱
- د) قراردادهای بیع متقابل ۲۲۴
- ه) قرارداد امتیاز ۲۲۵
- بند دوم: مقایسه مفهوم قرارداد B.O.T با سایر روش های نزدیک به آن ۲۲۷
- الف) ساخت، تملک، بهره برداری و واگذاری BOOT ۲۲۸
- ب) قراردادهای ساخت، تملک، بهره BOO ۲۲۸
- ج) قراردادهای ساخت، تملک، بهره برداری و فروش BOOS ۲۲۸
- د) قراردادهای ساخت، اجاره، راه اندازی، انتقال BLOTS ۲۲۹
- ه) قراردادهای ساخت، واگذاری و بهره برداری BTO ۲۲۹
- و) قراردادهای خرید، ساخت، راه اندازی BBO ۲۳۰
- ز) قراردادهای طراحی، ساخت، تأمین مالی، راه اندازی DBFO ۲۳۰
- ز) قراردادهای طراحی، ساخت، تأمین مالی، بهره برداری و انتقال DBFOT ۲۳۱
- ح) قراردادهای طراحی، ساخت، تأمین مالی، تملک، بهره برداری و انتقال DBFOOT ۲۳۲
- ت) قراردادهای طراحی، ساخت، تأمین مالی، بهره برداری و نگهداری DBFOM ۲۳۲
- مبحث سوم: بستر قانونی قرارداد BOT در نظام حقوقی ایران ۲۳۳
- بند نخست: زمینه های B.O.T در حقوق ایران ۲۳۳
- بند دوم: قوانین ناظر به B.O.T در حقوق ایران ۲۳۴
- الف) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی ۲۳۵
- ب) در معاهدات دو جانبه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی ۲۳۶
- ج) مقررات مندرج در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۲۳۶

۲۳۷	د) قانون داوری تجاری مصوب ۱۳۷۶.....
	ه) ملحق شدن به قانون کنوانسیون شناسایی و اجرای آرای داوری خارجی
۲۳۸	نیویورک ۱۹۵۸.....
۲۳۸	و) قانون ماده واحده اجازه ثبت شعبه و نمایندگی شرکت‌های خارجی.....
۲۳۹	مبحث چهارم: بررسی تحلیل ساختار قرارداد B.O.T در حقوق ایران.....
۲۴۰	بند نخست: تطبیق قرارداد B.O.T با تقسیم بندی عقود مندرج در ماده ۱۸۴ ق.م.....
۲۴۰	الف) عقد لازم، جایز و خیاری.....
۲۴۳	ب) عقد منجز و معلق.....
۲۴۴	ج) عقد تملیکی و عهدی.....
۲۴۷	بند دوم: بررسی قرارداد B.O.T یا سایر تقسیم بندی عقود.....
۲۴۷	الف) عقد مستمر و فوری.....
۲۴۸	ب) عقود رضایی و تشریفاتی.....
۲۴۹	ج) عقود معین و نامعین (بی نام).....
۲۵۰	د) عقود معوض و مجانی.....
۲۵۳	فهرست منابع و مآخذ.....

www.ketab.ir

مقدمه

هر جا سخن از توسعه، عمران و آبادانی کشوری است، موضوع سرمایه‌گذاری اعم از داخلی و خارجی نیز بی شک مطرح است. شاید بتوان گفت پیشرفت اقتصادی هر کشوری غالباً مترادف با سرمایه‌گذاری است. سرمایه‌گذاری، ساختار و ابزارهای سیاسی، اقتصادی، حقوقی و اجتماعی خود را دارد. سرمایه‌گذاری زمان و مکانی مطرح است که ثبات و امنیت سیاسی- اقتصادی به همراه یک عزم و اراده ملی نیز وجود داشته باشد.

جلب سرمایه و سرمایه‌گذاری راهی است برای تسریع توسعه اقتصاد ملی که در قالب سرمایه‌گذاری خارجی و صادرات یکی از الزامات توسعه تعریف می‌شود. سرمایه‌گذاری در تمام اشکال خود به ویژه سرمایه‌گذاری خارجی به عنوان یکی از اهرم‌های مؤثر برای شتاب و افزایش قدرت سیاسی و چانه زنی در حفظ منافع ملی تلقی می‌شود از دیگر اهداف سرمایه‌گذاری می‌توان به موارد ذیل نیز اشاره نمود: انتقال تکنولوژی مدرن به داخل کشور، توسعه و بهینه‌سازی صنایع داخلی، دگرگونی نظام اقتصادی در بازار داخلی، ارتقاء سطح مهارت‌ها و دانش فنی مهندسان بومی و النهایه تضمین منافع اقتصاد ملی.

بررسی تطبیقی وضعیت اقتصادی کشورهای مختلف اعم از آمریکایی، اروپایی، آسیایی و... حکایت از این دارد که توسعه پایدار در این کشورها، همواره با سرمایه‌گذاری همراه بوده است. سرمایه‌گذاری مستقیم در کشورهای خارجی در سطح جهانی به ابعاد بسیار وسیع و چشم‌گیری دست یافته است.

دستیابی به توسعه و رشد اقتصادی تنها در پرتو سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیر بنایی اقتصادی امکان پذیر است. بدون داشتن زیر ساخت‌های مناسب و کافی نظیر جاده‌ها، پل‌ها، نیروگاه‌ها، بنادر، راه آهن، سد ها و ... در راه پیشرفت و شکوفایی اقتصادی نمی‌توان گام‌های استوار و مداومی برداشت.

اجرای طرح‌ها و پروژه‌های زیر بنایی غالباً و به طور سنتی در قلمرو بخش عمومی قرار داشته و توسط دولت تامین مالی، ساخته و نهایتاً مورد اجرا و مورد بهره برداری قرار گرفته است. این امر در کشورهای در حال توسعه و جهان سوم به طریق اولی خودنمایی

می‌کند. از سوی دیگر به طور معمول اطمینان و جاذبه اقتصادی برای بخش خصوصی در این عرصه‌ها کمتر بوده است.

در مقابل با توجه به هزینه‌های کلان ساخت‌های زیر ساخت‌های اساسی که بدون شک نیازمند بودجه‌های هنگفتی است، بر دوش دولت_ علی‌الخصوص کشورهای در حال توسعه و جهان سوم_ سنگینی می‌کند.

از این رو در اواسط دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ میلادی، رویکرد سرمایه‌گذاران بخش خصوصی برای اجرای پروژه‌های زیر بنایی از یک سو و حمایت دولت‌ها از این رویکرد از سوی دیگر، روش‌های متعدد تامین مالی پروژه‌ها، را به بازارهای مالی کشورها به ویژه کشورهای در حال توسعه معرفی کرد. با قاطعیت می‌توان گفت مجموعه روش‌های تامین مالی این پروژه‌ها، زاینده نیاز دولت‌ها به تامین منابع مالی زیاد و استفاده از تخصص و کارآمدی بخش خصوصی از یک سو و رویکرد بخش خصوصی به مشارکت در پروژه‌های مطمئن و سودآور از سوی دیگر بوده است.

از سوی دیگر، امروزه بسیاری از اشخاص حقیقی و حقوقی حقوق خصوصی نیز برای رفع نیازهای اقتصادی خود اقدام به معامله با یکدیگر می‌کنند و آنچه بیش از گذشته به چشم می‌خورد، قراردادهایی است که فیما بین اشخاص منعقد شده، لیکن در قالب عقود معین احصاء شده در قانون مدنی و فقه نمی‌گنجد. از سوی دیگر، تأسیس عقود معین توسط شارع به جهت رفع نیازهای جامعه بوده است و در حقیقت این عقود توسط اجتماع خلق گردیده‌اند و شارع آنها را امضاء نموده است. لیکن گذر زمان و نیازهای جدید قراردادهای جدید را نیز ایجاد می‌نماید که بدیهی است، اجرای صحیح آنها در گرو قانونگذاری صحیح و وضع قوانینی جامع در مورد این دسته از قراردادها می‌باشد.

قراردادهایی نظیر: اجاره به شرط تملیک، مالکیت زمانی، B.O.T، جوینت ونچر، قرارداد انتقال تکنولوژی و ...، از جمله این عقود برشمرده می‌شوند که جوامع حقوقی در سال‌های اخیر شاهد ظهور آنها بوده است و البته حقوق ایران نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشد.

با توجه به این قراردادها، آنچه مشخص می‌شود این است که عقود و قراردادهای حقوقی جدید محصول نیاز جامعه و به بیانی دیگر نیاز اشخاص برای نیل به اهداف شخصی و عمومی است. انسان همواره در پی تلاش برای نیل به اهداف و آرمان‌های خود خواهد بود، در هر برهه از زمان برای منتج شدن به این اهداف، به دنبال ایجاد ساز و کارها و مکانیزم‌های مناسب بوده است. در چند دهه گذشت این بحث از قالب اشخاص خصوصی به قالب اشخاص عمومی نیز گسترش پیدا کرده است.

در دوران کنونی به وضوح قابل مشاهده می‌باشد که بسیاری از دولت‌ها برای توسعه زیر ساخت‌ها، برای بهبود وضعیت عمرانی، اجتماعی و ... به مکانیزم‌های موجود روی آورده و حتی در بسیاری موارد به شناسایی و معرفی سازوکارهای جدیدی نیز خواهند پرداخت.

بنابراین موضوع نوشتار حاضر بررسی قراردادهای نوینی است که در نظام‌های حقوقی-اقتصادی فعلی رایج و متداول شده‌اند. اهمیت بررسی این موضوع مورد توجه نظام‌های آموزشی روز دنیا نیز واقع شده است. به نحوی که در سرفصل آموزشی جدید دوره کارشناسی حقوق که در سال ۱۳۹۵ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور رسید، درسی تحت عنوان «حقوق قراردادهای نوین» در سرفصل آموزشی این دوره پیش بینی شد. در مقاطع تحصیلات تکمیلی نیز در گرایش‌های حقوق خصوصی، حقوق تجارت بین‌الملل، حقوق اقتصادی، حقوق مالکیت معنوی، حقوق اقتصادی بین‌المللی، و ... نیز با عناوین مختلف این حوزه مورد توجه نظام آموزشی دانشگاهی ما واقع شده است.

با این وجود در منابع داخلی و در ادبیات حقوقی کشور، منبع مستقل و جامعی در این زمینه وجود ندارد. به نحوی که برای معرفی منبع برای این درس و دروس مشابه معمولاً با سختی روبه‌رو هستیم. به صورتی که در این درس معمولاً مدرسین به معرفی مقالات پراکنده می‌پردازند. حال آن که معرفی مقالات مشکلاتی برای دانشجویان و حتی اساتید به وجود می‌آورد. کمترین آنها جمع‌آوری، ادبیات متفاوت، نتایج گاه متفاوت، ارجاعات مختلف، و ... این عوامل بر آن شد که اقدام به نوشتن منبعی مستقل با عنوان مصوب شده صورت گیرد.

این اقدام با دو هدف صورت گرفت: نخست اینکه، شناسایی قراردادهای نوین (بررسی ارکان، شرایط، آثار آنها) جزوه نیازهای روز قلمداد می‌شود و بسیاری از مردم با آن روزانه روبه‌رو می‌شوند، لذا وجود کتابی مستقل با ادبیات روان و یکدست بسیار ضروری قلمداد می‌شد. دوم اینکه، ارایه متنی مستقل و جامع برای رفع خلاء موجود در ادبیات حقوقی کشور و دسترسی دانشجویان به منبعی با عنوان مصوب.

بر متخصصین و فعالین حوزه نگارش حقوقی پر واضح است که، قلم زنی در حوزه قراردادهای دسورای خاص خود را دارد. حال اگر این قلم زنی در حوزه قراردادهای نوین و نوظهوری باشد که دارای انواع و اقسام بسیار متنوع و گسترده هستند، این دسورای دو چندان خواهد شد. علی‌الخصوص این که بسیار از میانی و قواعد این قراردادهای نوین، ریشه در نظام‌های حقوقی خارجی داشته باشد. لذا نگارنده یقین دارد که اثر حاضر دارای نواقص و ایراداتی است. در همین راستا امید آن دارد که خوانندگان محترم، اساتید، و کلاء،

قضات و دانشجویان موارد مدنظر خود را به نویسندگان ارجاع دهند، که در چاپ‌های بعدی مدنظر قرار گیرد و اثر، مناسب تر از قبل به چاپ‌های بعدی برسد.^۱
در پایان لازم به تاکید و تکرار است نویسندگان بر خود واجب می‌دانند از تمام اساتید خود در دوران تحصیل نهایت قدردانی و تشکر را داشته باشد، چرا که بی شک حضور و وجود این بزرگواران عامل اصلی و رکن رکین انجام این پژوهش و سایر تحقیقات بوده و خواهد بود.

بسیار واجب است از زحمات پرسنل محترم انتشارات وزین مجد، علی‌الخصوص مدیر مسئول دلسوز این انتشارات جناب دکتر سید عباس حسینی نیک، که بدون شک دین بزرگی بر گردن جامعه حقوقی کشور دارند، تشکر بسیار ویژه داشته باشم.
همچنین در پایان، حمد و سپاس برای خداوند رحمان که انگیزه، امید و توان اعطاء نمود که این اثر به ثمر بنشیند و به جامعه حقوقی کشور تقدیم شود. از "او" آن ستار العیوب و آن قادر مطلق برای تمام آنچه بر ما ارزانی داشته و ناخودآگاه نادیده گرفته ایم، سپاس می‌گوییم و با کمال ارادت و صفا سر بر آستان کرمش می‌نهم. زیرا به سخن حافظ شیرین سخن، لسان الغیب بزرگ:

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست *** که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست

دکتر آزاد فلاحی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سقز